

CYFARFOD: PWYLLGOR ARCHWILIO A LLYWODRAETHU

DYDDIAD: 18 TACHWEDD 2021

TEITL: ASESIAID CYNALIADWYEDD ARIANNOL

PWRPAS: I GYFLWYNO ADRODDIAD ARCHWILIO CYMRU, A GOFYN I'R PWYLLGOR YSTYRIED Y CYNNWYS, YNGHYD AG YMATEBION CYNGOR GWYNEDD I'R ARGYMHELLION

AELOD CABINET: CYNGHORYDD IOAN THOMAS

AWDUR: DAFYDD L EDWARDS, PENNAETH CYLLID

1. Amgaeaf yr adroddiad **Aseiad Cynaliadwyedd Ariannol - Cyngor Gwynedd**. Bu adroddiadau cyffelyb **gan Archwilio Cymru** ar holl awdurdodau lleol Cymru.
2. Derbyniwyd y fersiwn derfynol ar 5 Hydref, a bydd yr Archwilydd Arweiniol perthnasol o Archwilio Cymru yn bresennol yng nghyfarfod y Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu ar 18 Tachwedd i gyflwyno'i ganfyddiadau.
3. Mae'r adroddiad yn cynnwys pedwar o argymhellion sydd angen ymatebion gan Gyngor Gwynedd. Mae'r ymatebion wedi'u nodi isod -

Argymhelliad Archwilio Cymru	Ymateb Cyngor Gwynedd i'r argymhelliad
Cynllun Ariannol Tymor Canolig	
A1 - Dylai'r Cyngor ddiweddarau ei Gynllun Ariannol Tymor Canolig yn flynyddol i helpu â chynllunio ariannol.	<p>Rydym yn cytuno ac wedi diweddarau ein Cynllun Ariannol Tymor Canolig.</p> <p>Yng nghyfarfod 28 Medi 2021 o'r Cabinet, derbyniwyd adroddiad 'Strategaeth Cyllideb 2022/23' roedd yn cynnwys Cynllun Ariannol Tymor Canolig y Cyngor (ar gyfer 2022-23 – 2024-25), tra'n nodi, yn y cyd-destun cyfredol, fod cynllunio ariannol yn hynod heriol.</p> <p>Cytunwyd, pan fydd y Cyngor yn wynebu llai o ansicrwydd ariannol, ar ôl i effaith Adolygiad Gwariant Cynhwysfawr Llywodraeth y DU ar ariannu craidd a grantiau'r dyfodol ddod yn gliriach, bydd yr Adran Cyllid yn sefydlu cynllun ariannol tymor canolig mwy manwl i'r Cyngor newydd.</p>

Argymhelliad Archwilio Cymru	Ymateb Cyngor Gwynedd i'r argymhelliad
Pennu'r Gyllideb	
A2 - Dylai'r Cyngor ddatblygu ymhellach y defnydd o ddata gweithgaredd wrth bennu ei gyllidebau a arweinir gan alw.	<p>Wrth lunio cyllidebau, defnyddir ystadegau demograffi i osod lefel dyraniadau cyllideb i'r adrannau Addysg, Gofal Oedolion a Phlant.</p> <p>Ymhellach, mae'r drefn flynyddol o wahodd bidiau yn rhoi cyfle i'r adrannau sicrhau adnodd ychwanegol i gwrdd â galw a phwysau ychwanegol ar wasanaethau.</p> <p>Ar gyfer 2021/22, cymeradwywyd nifer o fidiau oedd yn ymateb i alw ychwanegol, gan gynnwys adnoddau ychwanegol –</p> <ul style="list-style-type: none"> - i'r Adran Plant, o ganlyniad i nifer cynyddol angen lleoliadau, - i'r Adran Oedolion, am gynnydd mewn galw yn y maes Anabledd Dysgu, ac - i'r Adran Addysg, am gynnydd yn y disgyblion sydd angen cludiant tacsï i'r ysgolion.

Argymhelliad Archwilio Cymru	Ymateb Cyngor Gwynedd i'r argymhelliad
Adolygu'r Gyllideb – Dyraniadau Grant Ychwanegol a Throsglwyddiadau i Gronfeydd Wrth Gefn	
A3 - Dylai'r Cyngor gynnwys dyraniadau grant sylweddol ar lefelau gwasanaeth yn ei adolygiad o'r gyllideb a lliniaru effeithiau unrhyw drosglwyddiad yn ystod y flwyddyn i gronfeydd wrth gefn i alluogi adrodd tryloyw o'r sefyllfa ariannol.	<p>O ran dyraniad grantiau, wrth gwrs, roedd 2020/21 yn flwyddyn cwbl eithriadol pryd byddai neb wedi medru rhagweld ardrwriad yr argyfwng Covid a graddau'r cymorth ariannol derbyniwyd ymhen hir a hwyr o gronfa caledi Llywodraeth Cymru.</p> <p>Gyda synnwyr trannoeth, rydym yn cytuno ac wedi addasu'r arweiniad i'n cyfrifwyr er mwyn gynnwys dyraniadau grant sylweddol ar lefel ein gwasanaethau yn yr adolygiad o'r gyllideb 2021/22 cyflwynwyd i'r Cabinet 12 Hydref 2021.</p> <p>Adroddir yn dryloyw mewn adolygiadau o'r gyllideb ar unrhyw drosglwyddiad i/o gronfeydd wrth gefn corfforaethol eu natur yn ystod y flwyddyn.</p>

Argymhelliad Archwilio Cymru	Ymateb Cyngor Gwynedd i'r argymhelliad
Adolygu Cynlluniau Arbed	
A4 - Dylai'r Cyngor gynnal adolygiadau cynlluniau arbed hanesyddol o leiaf unwaith y flwyddyn i sicrhau bod modd eu cyflawni o hyd.	<p>Rydym yn cytuno ac wedi adolygu'r cynlluniau arbed hanesyddol yng nghyfarfod 26 Ionawr 2021 o'r Cabinet.</p> <p>Derbyniwyd adroddiad 'Sefyllfa'r Arbedion' roedd yn adolygu cynlluniau unigol, gan symud y proffil cyflawni ar gyfer rhai cynlluniau i 2022/23 a chydabod bod y sefyllfa bellach wedi newid cymaint fel na ellir cyflawni cynlluniau arbedion gwerth £848,040 gan eu dileu o'r gyllideb.</p> <p>Roeddem o hyd yn bwriadu adolygu'r cynlluniau arbed hanesyddol eto, ac yn bwysicach fyth, sefyllfa'r cynlluniau llithrwyd i 2022/23, cyn sefydlu cyllideb y Cyngor erbyn 2022/23.</p>

4. Gofynnir i'r Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu nodi cynnwys adroddiad Archwilio Cymru yng nghyswllt cynaliadwyedd ariannol y Cyngor, ystyried yr argymhellion a'r ymatebion rwyf wedi darparu ar ran y Cyngor, a sylwebu fel bo angen.

Atodiad

Adroddiad Archwilio Cymru: Aseiad Cynaliadwyedd Ariannol – Cyngor Gwynedd